06.09.2022

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen 7.9.2022

HE 91/2022 vp – Hallituksen esitys eduskunnalle Maailman postiliiton yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Esityksessä ehdotetaan Maailman Postiliiton yleissopimukseen Suomen osalta kolmea uutta varaumaa, joista artiklaa 20 koskeva varauma antaisi nimetylle operaattorille eli Postille oikeuden periä maksu myös niiden lähetysten tullille esittämisestä ja tullauksesta, joista ei ole peritty tullia tai muita vastaavia maksuja. Tällä hetkellä maksu peritään vain niiden lähetysten tullille esittämisestä ja tullauksesta, joista asiakkaalta on peritty tullimaksuja. Ehdotettu varauma laajentaisi siten Postin oikeutta periä erillinen käsittelymaksu, suuruudeltaan tällä hetkellä 2,90 €, kaikkiin lähetyksiin, jotka menevät tullitarkastukseen riippumatta siitä, onko lähetyksestä maksettava tullia vai ei.

Kilpailu- ja kuluttajavirastoon (KKV) on tullut kuluttajilta lukuisia yhteydenottoja, joissa on kritisoitu Postin menettelyä periä kuluttajilta käsittelymaksu tilanteissa, joissa kuluttaja itse tullaa maahan saapuvan lähetyksen. Kuluttajat ovat katsoneet, ettei tällöin olisi kyse sellaisesta ”tullille esittämisestä ja tullauksesta”, jota Postiliiton yleissopimuksessa tarkoitetaan. Postin käsittelymaksu on nähty lähinnä vain jonkinlaisena lähetyksen varastointiin liittyvänä maksuna ja sen aiheellisuus on kyseenalaistettu. Se, mitä tällä ”tullille esittämisellä” yleissopimuksessa tarkoitetaan, on ollut myös jonkin verran tulkinnanvaraista eikä käsitteen sisältöä ole sopimuksessa täsmällisesti määritetty.

Kuluttaja-asiamies on aiemmassa ratkaisukäytännössään ottanut kantaa joidenkin kuriiriyhtiöiden menettelyyn, jossa yhtiöt ovat ulkomaisesta verkkokaupasta ostettujen tavaroiden maahantulon yhteydessä veloittaneet kuluttajilta erillisiä tullaukseen liittyviä palvelumaksuja kuluttajan tekemän itsetullauksen yhteydessä. Näille maksuille ei ole nähty olevan perustetta muun muassa sen vuoksi, ettei palvelumaksuista ollut ilmoitettu kuluttajille, kun he ovat ostoksensa verkkokaupassa tehneet. Ratkaisuissa on viitattu myös siihen, että tulliselvityksen tekeminen on kuluttajille lakisääteinen velvollisuus.

Jos Postin oikeutta käsittelymaksun veloittamiseen esityksen mukaisesti edelleen laajennetaan, on KKV:n mukaan oletettavaa, että kuluttajien tyytymättömyys Postin käsittelymaksua kohtaan tulee jatkossakin nousemaan esille. Se, että maksuista pyritään tiedottamaan kuluttajille etukäteen, on sinänsä tärkeää, mutta on todennäköistä, että kuluttajat tulevat kyseenalaistamaan myös käsittelymaksun aiheellisuuden.

Toisena seikkana, jonka osalta KKV suhtautuu varauksellisesti ehdotettuun sääntelyyn, on se, että sääntely asettaa toimijat, eli tässä tapauksessa Postin ja sen kanssa kilpailevat kuriiriyhtiöt, erilaiseen asemaan markkinoilla palveluja hinnoiteltaessa. Vaikka Postin käsittelymaksu on melko pieni, voivat tällaiset vain yhtä toimijaa koskevat lisämaksut olla kuitenkin haitallisia tasapuolisten kilpailuolosuhteiden kannalta.

Jukka Kaakkola
johtava asiantuntija

Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Postiosoite PL 5, 00531 Helsinki • **Puhelin** 029 505 3000 (pvm/mpm)
Y-tunnus 2502067-3 • **Sähköposti** kirjaamo@kkv.fi • **kkv.fi**